

Juryrapport BNO Piet Zwart Prijs 2023

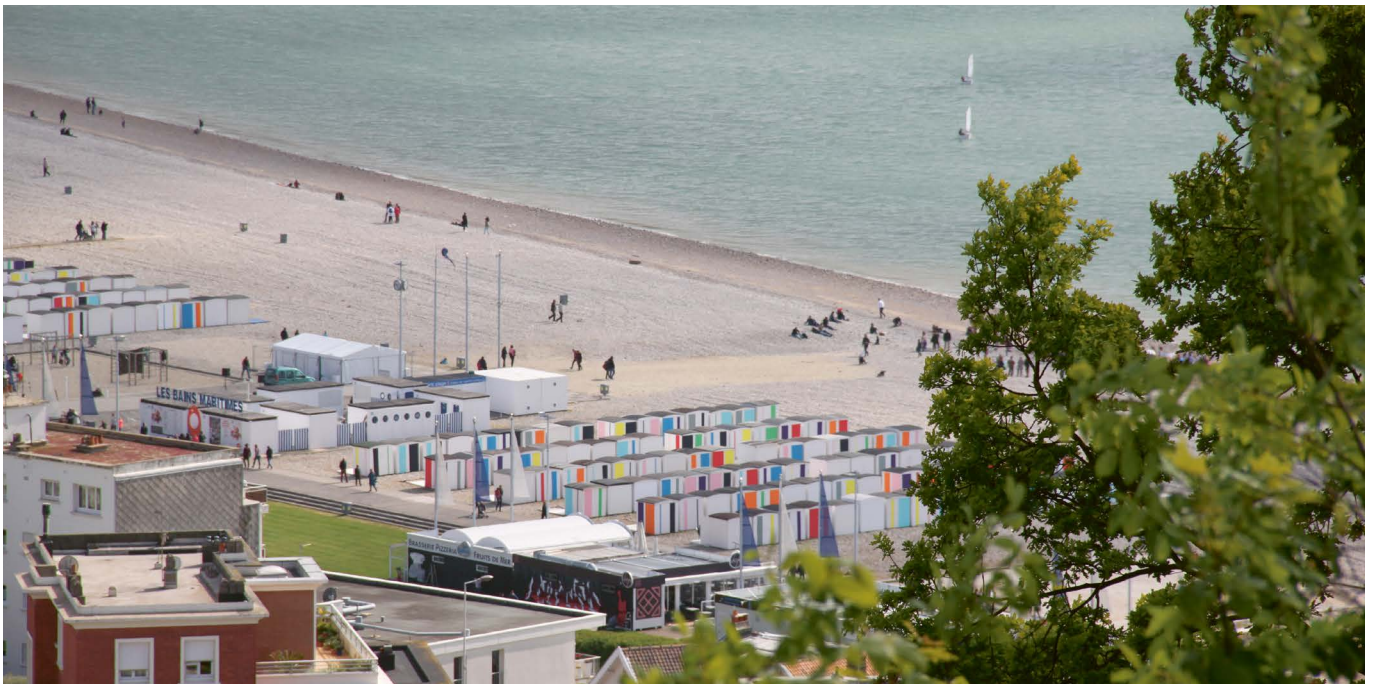
BNO

Winnaar BNO Piet Zwart Prijs 2023

Karel Martens

Karel Martens, geboren in 1939 te Mook en Middelaar, werkt sinds 1960 als grafisch ontwerper. Zijn loopbaan omvat allerlei soorten opdrachten op het gebied van de grafische vormgeving. Natuurlijk waren dat van begin af aan veel affiches en boeken, maar ook postzegels en munten, en later zulke bijzondere opdrachten als telefoonkaarten, een gevel en een grafisch programma voor strandhuisjes. Zoals hij zelf steeds naar voor brengt, is er geen hiërarchie in soorten werk; een klein visitekaartje dient net zo serieus benaderd te worden als een complexe publicatie.

Karel Martens zoekt steevast naar expressie van de kern van de thematiek in vorm en kleur. Hij beschouwt de conventie van het ontwerpen daarbij als een gegeven, die echter op beargumenteerde wijze en bij noodzaak steeds wordt doorbroken. Letters zijn bijvoorbeeld in basis zwart, tenzij een andere keuze beter is. Martens positioneert zich zo op een ernstige manier met zijn vormgeving als ontwerper te midden van, en respectvol ten opzichte van zijn gebruikers.

Beeld: Couleurs sur la plage, Le Havre

Juryrapport

Martens' werk bestaat al een leven lang steeds zowel uit vrij werk als werk in opdracht, waardoor een persoonlijk aanpak gewaarborgd is. In zijn vrije werk slaagt hij erin, soms met de codes van de beeldende kunst, geheel in het hart van de grafisch vormgeving te functioneren. Tot het invloedrijkste werk kan zonder twijfel de vanaf 1990 door hem ontworpen reeks van het architectuurtijdschrift OASE worden gerekend. Deze langlopende serie is te beschouwen als een uitputtend onderzoek in de tijd naar de zeggingskracht van het (architectuur)tijdschrift met een krachtige communicatie die steeds voortkomt uit het thema van elk nummer.

Verschillende opdrachten en dienstverbanden in het onderwijs, zoals bij ArtEZ Academie voor beeldende kunsten Arnhem, de Jan van Eyck Academie in Maastricht, Design Academy Eindhoven en Yale School of Art in New Haven (VS) kregen hun bekroning in de door Martens opgerichte postacademische opleiding Werkplaats Typografie (WT). Door zijn indrukwekkende en langdurige bemoeienis met het onderwijs heeft hij veel kennis en kunde doorgegeven aan volgende generaties. Zowel in zijn werk als in het onderwijs kan zijn houding gekenmerkt worden als het bevragen en bekritisieren van institutionalisering en conventie binnen het ontwerpvak. Ten aanzien van design in het algemeen en ten aanzien van het ontwerperschap en van designopleidingen in het bijzonder pleit Martens voor een open en persoonlijke aanpak, met als resultaat een vrije weg voor experiment, ontdekking en pionierschap.

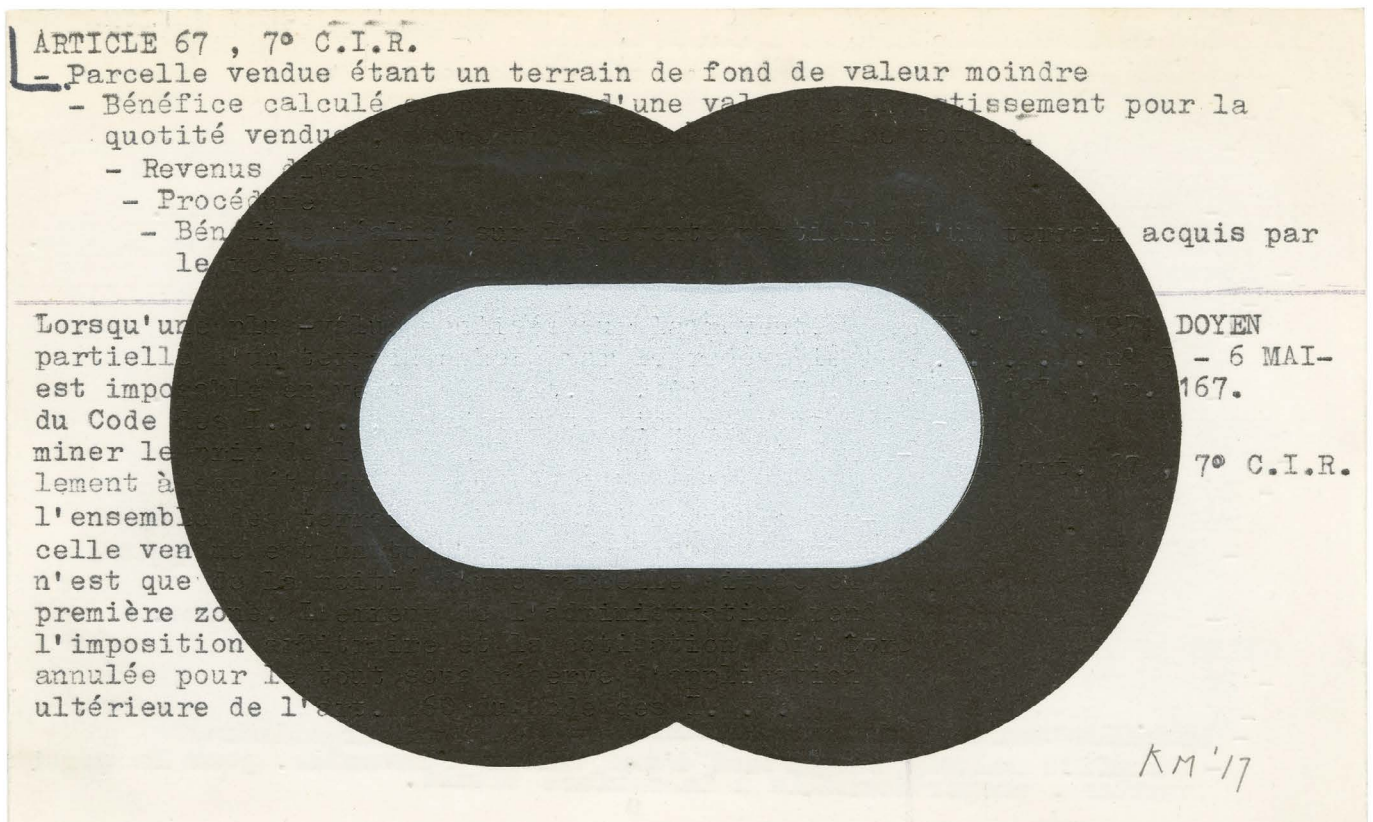
Beeld: Karel Martens | Fotograaf: Diederik Martens

Juryrapport

Karel Martens heeft constant en langdurig, tot op heden, excellent werk geleverd en een buitengewone bijdrage geleverd aan de betekenis en het aanzien van het grafisch ontwerpvak. Daarvoor ontving hij al een aantal prestigieuze prijzen waaronder de H.N. Werkmanprijs, de Gerrit Noordzij-prijs en de Dr. A.H. Heinekenprijs. De blijvende urgentie en internationale betekenis van zowel werk als ontwerphouding van Karel Martens is de reden voor de toekenning van de BNO Piet Zwart Prijs 2023. Daarbij komt dat hij, erfgenaam van zowel een lange ambachtelijke geschiedenis van de grafische ontwerp-discipline, als apologeet van de digitale omwenteling, boven alles stelt: 'wij moeten vooruit'.

Jury BNO Piet Zwartprijs 2023

- Timo de Rijk, voorzitter
- Pieke Bergmans
- Gert Franke
- Joost Grootens
- Ed van Hinte
- Shahr Livne

Beeld: Monoprint, 2017

Juryrapport

Tijdschrift voor architectuur Herfst 1992 Hfl 15 / Bfr 270

OASE N° 34 **over het interieur** / Gaston Bachelard **De hoeken** /

Frans Sturkenboom **Het dierenhol** / Pieter Jan Gijsberts / **Een transparante
fantasmagorie & Inundatie van de blik** / Wilfried van Winden **Materie**

en maskerade / Willemijn Wilms Floet **Architecture on the rocks** /

Michiel Riedijk **Raster, labyrint en grot**

Juryrapport

Beeld: OASE No. 34, tijdschrift voor architectuur